

[Erik Eriksen.]

mand. Vi er nået dertil, at vi ikke blot må beskæftige os med spørgsmålet om opsparringsevnen, men også med spørgsmålet om opsparingsviljen. Det er nemlig meget alvorligt, hvis denne opsparingsvilje forsvinder. Vi kan nu engang ikke true folk til at spare; vi må gå den modsatte vej. Ser jeg mig om i den kreds af mennesker, som jeg kender, møder jeg mange udtryk for, at opsparing i mere end en henseende er blevet problematisk. Med rette, forekommer det mig, taler man om beskatning, der ikke i tilstrækkelig grad præmierer opsparing, når henses til pengenes stadig aftagende købeevne og så fremdeles. Jeg ved meget vel, at der kan være forskellige syn på opsparingen — i hvilket omfang det skal være de private eller det offentlige, der foretager den.

Det var med betydelig interesse, jeg forleden dag i „Politiken“ læste en kronik af professor Bertil Ohlin, formanden for Sveriges liberale parti, der bl. a. også var inde på problemet forbrug og opsparing. Han peger her på, at

„i efterkrigstiden synes det at blive en med kortere mellemrum opstående problemstilling, at summen af forbrug og investering — d. v. s. totalefterspørgslen — truer med at blive for stor.“

og siger så, at efter hans opfattelse

„kunne en sådan udvikling i hovedsagen forebygges, hvis de styrende konsekvent og på lang sigt indstillede sig på at opmuntre den frivillige opsparing og altså begrænsede forbruget af denne vej. Samtidig burde man ved en alsidigt udbygget kreditpolitik og tilpasning af de offentlige investeringer nå frem til, at det totale investeringsvolumen holdt sig indenfor den ramme, der var angivet gennem opsparingen.“

Det vil vel på jævnt dansk sige, at vi i højere grad skal opmuntre den private opsparing, som må bestemmes omfanget af, hvad vi kan tillade os at binde an med, også offentligt. Således ser svenske liberale altså på dette problem.

Venstre her i landet kan ganske tilslutte sig dette syn. Der er for mig ingen tvivl om, at vi trænger til en langtidsforanstaltning på dette område. Jeg har tidligere her i salen været inde på lignende tanker, bl. a.

peget på afskrivningsreglerne og på ønskeligheden af at nå frem til, at der virkelig blev adgang til skattefrie henlæggelser i gode år. Det skal jeg ikke gentage.

Nu kommer jeg så til det, som kom i min tanke, da jeg hørte det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaards afbrydelse for et øjeblik siden. Jeg har også i hans blad, i „Skive Folkeblad“, set lignende betragtninger; bladet var inde på, at man f. eks. skulle forhøje grænsen for skattefriheden på formuer fra de 20 000 kr. op til f. eks. 50 000 kr., og tilføjede, at gjorde man samtidig renteindtægter af tilsvarende beløb skattefri, var man inde på metoder, der nok skulle få opsparingen til at blomstre; det var en langtidsforanstaltning, der kunne mærkes år for år i pengeinstitutternes sparekonti. Som jeg erkender, at dette er venstrepolitik, er det jo altså også radikal politik i Skive; tænk, om det nu også kunne blive det i Lejre! (Afbrydelse: — og omegn!). Ja, og omegn, det har det ærede medlem ret i, og i denne henseende vil jeg håbe at hans omegn vil brede sig helt til Lejre.

Når jeg har nævnt denne tanke, er grunden den, at det, det drejer sig om i denne forbindelse, er — om jeg må sige det på den måde — at få opsparingen gjort til hvermands sag. Forbrugsskatter betyder naturligvis nedsat forbrug hos alle de mennesker, der ikke har nogen opsparing; men for dem, der kunne og ville spare op — det være sig 10, 100 eller 1 000 kr. — betyder de øgede skatter en mindsket opsparing. Naturligvis kan beskatningen til en vis grad og i en given situation dæmpe forbruget, det er klart, men jeg tror, at med den beskatningshøjde, vi nu har nået, vil vi komme til at opleve, at således som vi nu rammer sparerne, vil forbruget blive hævet. Jeg frygter for, at dette vil blive et karakteristisk træk i udviklingen, og da der vel iøvrigt er almindelig enighed om, at vor valutaisituation er et langtidsfænomen, er det noget meget væsentligt, vi her står overfor. Ikke mindst nu, under kreditstramningen, må erhvervslivet stole på sig selv og sin egen opsparing. I denne situation er opsparingsmulighederne blevet væsentligt forringet i stedet for at blive støttet. Derfor mener jeg, at der set fra et liberalt synspunkt virkelig er god grund til at nære betænkelighed. Det er noget fundamentalt, noget, der angår hele